

ÎNCHEIERE

2 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga, reprezentați de avocatul Voevuțkaia-Pîslariuc Svetlana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele ÎMGFL 17, împotriva lui Soltan Ivan, Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Soltan Tamara împotriva Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” și ÎMGFL 17 cu privire la obligarea recalculării plății pentru agentul termic în perioada anilor 2012- 2018

împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga și menținută hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă :

La 13 ianuarie 2017, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” acționând în interesele ÎMGFL 17, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Soltan Ivan, Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga solicitând încasarea în mod solidar a sumei de 32057,44 lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice pentru perioada decembrie 2008-octombrie 2016 și compensarea cheltuielilor de plata taxei de stat în mărime de 947,54 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată a reiterat că, în baza contului personal, deschis la ÎMGFL 17 pârâții au acceptat prestarea și au beneficiat de servicii comunale în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare.

Conform informației privind situația despre achitarea serviciilor locativ comunale, Soltan Ivan, Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga, pentru perioada decembrie 2008-octombrie 2016 au acumulat o datorie la plata energiei termice în mărime de 32 057, 44 lei.

Reclamantul a menționat că, prin prisma art. 25 alin. (1) al Legii serviciilor publice de gospodărie comunală, persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sunt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul

încheiat între operator și consumator.

În conformitate cu prevederile art. 51 alin. (4) al Legii nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, plata pentru serviciile prestate necontorizate în locuință se efectuează conform indicatorilor contoarelor instalate la bloc și se repartizează de către administrator pentru fiecare locuință necontorizată în funcție de suprafața ei totală.

Mai indică S.A. „Termoelectrica” că, potrivit pct. 17, 18 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea nr. 192 din 19 februarie 2002, plățile pentru serviciile locative, comunale și necomunale se percep de la proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc conform contractelor, în baza conturilor (bonurilor) lunare respective pentru fiecare tip de serviciu, eliberat de furnizori gestionari sau prestatorii de servicii.

Proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc achită plățile pentru serviciile prestate în luna precedentă până la data indicată în factura de plată.

Respectiv, serviciile publice de gospodărie comunală se prestează și respectiv se achită costul acestora.

Reclamantul a invocat aceleași prevederi cu privire la obligația consumatorilor de a achita serviciile comunale conform facturilor primite, este stipulată și în art. 37 alin. (3) al Legii nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, care indică că, „Pe lângă plata pentru închirierea locuinței din fondul public de locuințe sau a locuinței proprietate privată, locatarul este obligat să efectueze plata pentru apa potabilă și evacuarea apelor uzate, încălzire, alimentarea cu energie electrică, gaze naturale, transportarea deșeurilor menajere solide și lichide, ascensor și pentru alte servicii prestate de locator sau de furnizorul de servicii comunale și necomunale, conform facturilor prezentate.

La solicitarea locatarului, locatorul este obligat să prezinte bonurile de plată ce confirmă cheltuielile respective”.

În cazul prestării serviciilor comunale de către administratorul fondului locativ ÎMGFL 17, prestarea serviciilor este efectuată în temeiul conturilor personale deschise pe numele pâraților, potrivit Recomandării CSJ nr. 11 din 2012 privind examinarea cererilor depuse de S.A. „Termocom”, S.A. „Apă-Canal”, S.A. „Chișinău-Gaz”.

Mai mult, potrivit Recomandării CSJ nr. 88 din 25 februarie 2016 cu privire la modul de aplicare a unor dispoziții legale la soluționarea pricinilor ce țin de prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală, prevede că, „In caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală în lipsa contractelor încheiate cu consumatorii (proprietarii, chiriașii și locatarii apartamentelor caselor individuale de locuit, încăperilor locative în cămine și încăperilor nelocative), aceștia din urmă sunt obligați să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite”.

Concluzia respectivă rezultă din prevederile exprese cuprinse în art. 25 alin. (5) al Legii nr. 1402 din 24 octombrie 2002, în care se stipulează că, agenții economici care fumizează/prestează servicii de gospodărie comunală fără contracte cu consumatorii, în caz de neachitare a sumelor datorate, pot acționa conform prevederilor alin. (2)-(4). La rândul său, alin. (2)-(4) al art. 25 din legea respectivă, prevăd acțiunile ce pot fi

întreprinse de către operator în privința consumatorilor care nu achită serviciile prestate inclusiv acționarea în judecată.

Prin urmare, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, indiferent de faptul dacă a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite serviciile prestate. Or, lipsa unui contract scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

În cadrul examinării cauzei în fond, Soltan Tamara a înaintat o cerere reconvențională, solicitând obligarea S.A. „Termoelectrica” și ÎMGFL 17 de a efectua recalcularea plății pentru agentul termic (apă caldă și încălzire) livrat în perioada anilor 2012-2018, invocând că în perioada respectivă serviciile de încălzire au fost prestate sub nivelul minim prevăzut de actele normative în vigoare.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. „Termoelectrica” a fost admisă integral, iar acțiunea reconvențională înaintată de Soltan Tatiana a fost respinsă ca nefondată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a constatat că, Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga în baza contului personal au beneficiat de serviciile comunale în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare, însă nu au achitat pentru serviciile prestate, astfel acumulând în perioada decembrie 2008-octombrie 2016 o datorie în mărime de 32 057,44 lei.

Instanța a conchis că acțiunea nu este prescrisă. Potrivit informației eliberate de către Infocom pârâții au efectuat plăți pentru agentul termic în perioada octombrie 2008 - noiembrie 2016 și anume : în luna noiembrie 2008-suma de 347,86 lei, ianuarie 2009 suma de 243,87 lei, aprilie 2009 suma de 42,84 lei, mai 2009 suma de 93,46 lei, iunie 2009 suma de 46,73 lei, iulie 2009 suma de 46,73 lei, august 2009 suma de 35,05 lei, septembrie - octombrie 2009 câte 58,41 lei, noiembrie 2009 suma de 81,77 lei, decembrie 511,80 lei, decembrie 2011 suma de 50,38 lei, februarie 2012 suma de 24,95 lei, ulterior în luna iunie 2014 a achitat suma de 3243,50 lei, aprilie 2015 a achitat suma de 156,23 lei.

Pârâții recunosc că au dispus de agent termic și că datoriile s-au acumulat în urma neachitării plăților. Totodată aceștia nu au contestat facturile expediate pentru achitarea agentului termic, în perioadă 2008-2016 beneficiind și de compensații, acordate la cererea scrisă în adresa ÎMGFL 17.

Cu referire la acțiunea reconvențională instanța a reținut că reclamantul din acțiune nu a prezentat în instanță probe pertinente și concludente în susținerea cerinței privind obligarea efectuărilor recalculului la plata pentru energia termică, iar argumentul precum că acțiunea este prescrisă nu poate fi reținută ca probă în sensul admiterii acțiunii. Fiind în dezacord cu facturile de plată expediate pârâții nu le au contestat în ordinea prevăzute de legea contenciosului administrativ în perioada respectivă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe la 11 ianuarie 2019, Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga au declarat apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga și menținută hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 10 iunie 2019, Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga, reprezentați de avocatul Voevuțkaia-Pîslariuc Svetlana au declarat recurs împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanței și adoptarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale.

Ca temei de drept a recursului recurentul a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

În motivarea recursului au indicat că, instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei și a încălcat normele de drept material.

Recurenții au invocat că instanța a ignorat prevederile art.267 din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) și ca consecință a respins poziția părților cu referire la încălcarea termenului general de prescripție în partea pretențiilor ce se referă la plata pentru energie termică pentru perioada decembrie 2008-13 ianuarie 2014.

Până la data de 13 ianuarie 2014 a expirat termenul de prescripție și respectiv acțiunea este tardivă și urma a fi respinsă.

În opinia recurenților instanțele investite cu judecarea fondului eronat au reținut că din achitățile efectuate rezultă că părțile recunosc că au dispus de agent termic și că datoriile s-au acumulat în urma neachitării plăților și ca urmare neîntemeiat a aplicat dispoziția art. 277 alin. 1) lit. b) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019).

Instanța de apel nu a constatat și elucidat circumstanțele importante și ca urmare eronat a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea reconvențională. Instanța a ignorat circumstanțele expuse în acțiunea reconvențională și nu s-a pronunțat în privința înscrisurilor prezentate în calitate de probe. La fel, nu a dat un răspuns la toate argumentele invocate, ceea ce a dus atingere dreptului la un proces echitabil.

Recurenții consideră că, examinând cauza instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, făcând o referire la general a constatărilor făcute de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului sub toate aspectele în raport cu toate regulile și normele ce guvernează speța.

Instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele din materialele cauzei, a ignorat normele de drept material aplicabile speței, fapt ce a dus la emiterea unei decizii neîntemeiate.

La 21 iunie 2019, Soltan Tatiana a depus o cerere de recurs suplimentară, invocând dezacordul cu decizia instanței de apel.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 28 martie 2019.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de ieșire, instanța de apel a expediat participanților la proces, copia deciziei motivate la 22 aprilie 2019. Recurenții au menționat că cu decizia motivată a instanței de apel au făcut cunoștință la 24 aprilie 2019.

Cererea de recurs a fost declarată la 10 iunie 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după

parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 17 iulie 2019 instanța de recurs a comunicat intimatului copia recursului, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii.

La 4 septembrie 2019, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” a depus referință asupra recursului. A invocat că recursul depus de Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Argumentul precum că, acțiunea este prescrisă, iar la caz sunt aplicabile prevederile art. 277 din Codul civil este lipsit de temei legal, deoarece recurenții au efectuat achitări periodice la energia termică consumată în perioada decembrie 2008-octombrie 2016.

Instanța de apel examinând cauza a elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei și a oferit o apreciere justă probelor administrate. A pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga, reprezentați de avocatul Voevuțkaia-Pîslariuc Svetlana, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Soltan Tatiana, Soltan Andrian și Soltan Oliga, reprezentați de avocatul Voevuțkaia-Pîslariuc Svetlana.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari